

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Proponitur status quæstionis, & pars affirmativa eligitur,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

contendimus, Deum talem consensum ab humana voluntate non expectare, vel supponere, sed illum per suam gratiam preparantem & applicantem, intus in corde hominis efficere, ut clarè explicat & docet Augustinus Epistola 107. ubi sic habet: *Quapropter ut in Deum credamus & p̄d vivamus, non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei; non quia velle non debemus & currere, sed quia ipse in nobis, & velle operatur & currere.* Et de dono persever. cap. 13. *Nos ergo volumus, sed Deus in nobis operatur & velle: nos ergo operamur, sed Deus in nobis operatur & operari pro bona voluntate: hoc nobis expedit & credere, & dicere: hoc est p̄m & verum, ut sit humilis & submissa confessio, & detur totam Deo.* Idem eleganter docet Fulgentius de Incarnatione & gratia cap. 29. cuius verba retulimus Tractatu præcedenti disp. 6. art. 6. §. 6. ubi videri possunt. Ex quibus patet responsio ad locum Ambrosij: ibi enim solùm intendit explicare consensum & cooperationem liberi abitrij, concurrentis ad justificationem, & salutem hominum, & solùm voluit declarare qualiter Deus salvet homines, non contradicentibus ipsis, neque coactis; ut constat ex illis verbis, *Non enim sic vult salvare, quod nolentes salventur.* Unde quando addit, quod *Deus vult salvare homines, si ipsi velint,* non intendit quod Deus expectet voluntates hominum, ut dicebant olim Semipelagiani; sed quod vult illos salvare si velint, non coactè, sed liberè, & spontaneè: ut enim ait Augustinus libro 1. ad Bonifacium cap. 19. *Deus novit intus in ipsis hominum cordibus operari, non ut homines, quod fieri non potest, nolentes credant, sed ut volentes ex nolentibus fiant.*

ARTICVLVS V.

An per voluntatem antecedentem præparentur homini, in statu nature lapsæ media, seu auxilia ad salutem sufficientia?

§. I.

Proponitur status questionis, & pars affirmativa eligiuntur.

98. **A**gimus hic solùm de præparatione auxiliorum sufficientium, non autem de actuali collatione, & intrinseca receptione illorum (de hoc enim in Tractatu de prædestinatione dicemus) & solùm inquirimus, an sicut medicus qui aperit apothecam, omne remediorum genus pro infirmitatibus continentem, & omnibus patientem eam ponit, dicitur velle quantum est de se omnes sanare, licet talia remedia omnibus non applicet, imò fortè aliqua ex illis, per accidens alicui vel aliquibus non sint applicabilia; ita etiam Deus ex voluntate illa generali & antecedente, quã vult omnes homines salvos fieri, pro omnibus præparet aliqua media & remedia, seu auxilia ad salutem sufficientia, quamvis per talem voluntatem illa omnibus non conferat, nec applicet: imò interdum aliqua ex illis non sint proximè applicabilia: ut contingit in parvulis in utero materno decedentibus, quibus Baptismus, quamvis pro illis præparatus, & à Christo institutus, non est proximè applicabilis; quia in tali statu non possunt subijci operationi ministrorum Ecclesiæ, ut docent Theologi cum Magistro in 2. dist. 6. & cum D. Thoma 3. parte quæst. 68. art. 11. Pro resolutione.

Tom. I.

A Dico: per voluntatem antecedentem Deum præparare media, seu auxilia, quibus homines sufficienter ordinentur, & promoveantur in vitam æternam. Ita communiter docent Theologi contra Jansenium suprâ citatum, qui asserit voluntatem illam antecedentem salvandi omnes homines, in statu nature lapsæ, esse omnino sterilem & infructuosam, & per illam nullum præparari vel conferri hominibus auxilium sufficiens ad salutem, quamvis in statu innocentia, primis parentibus perutilem fuisse, ab eaque gratiam sufficientem, subditam illorum voluntati, quantum ad usum & efficaciam, processisse fateatur.

B Probatum primò conclusio ex D. Thoma in 1. dist. 46. quæst. 1. art. 1. ubi loquens de voluntate antecedente, dicit: *Hujus voluntatis effectus est ipse ordo in finem salutis, & promoventia in finem, omnibus communiter propostia, tam naturalia quam gratuita.* Et cap. 12. in Epist. ad Hebræos lect. 3. *Deus, inquit, vult omnes homines salvos fieri, & ideo gratia nulli deest, sed omnibus, quantum in se est, se communicat.* Similiter libro 3. cont. Gent. cap. 159. *Deus quantum in se est paratus est omnibus dare gratia: vult enim omnes homines salvos fieri.* At hæc causalis non valeret, si Deus per voluntatem antecedentem, auxilia ad salutem sufficientia non præpararet: Ergo per talem voluntatem, hujusmodi auxilia præparat.

C Confirmatur exemplò mercatoris quò utitur D. Thomas suprâ relatus, ad explicandam voluntatem illam antecedentem, quã Deus vult omnes homines salvos fieri. Quis enim dicat mercatorem velle salvare merces, nisi quantum est de se omnem diligentiam sufficientem adhibeat, per quam servari possint, quantumcunque cogatur propter alias causas consequentes, earum conservationem negligere, ne scilicet submergatur navis &c. Similiter etiam, quomodo stare potest, Deum habere veram & sinceram voluntatem salvandi omnes homines, si per talem voluntatem, media & auxilia per quæ salvari possint, eis non præparet: quamvis propter manifestationem suæ justitiæ, & propter alias causas, velit permittere peccata, & pluribus denegare auxilia efficacia, quibus de facto salventur.

D Secundò probatur ex D. Prospero cap. 25. de vocat. Gentium, ubi ait: *Sive igitur novissima contemplerur sæcula, seu prima, seu media: ratiōnabiliter & p̄d creditur, omnes homines salvos fieri Deum velle, semperque voluisse; & hoc non aliud monstratur, quam de his beneficiis atque providentia Dei, quam universis generationibus communiter atque indifferenter impendit:* Ergo sentit S. Prosper, Deum per voluntatem generalem & antecedentem, quã desiderat hominum salutem, velle dare seu præparare omnibus auxilia ad salutem sufficientia.

E Tertiò probatur conclusio ratione fundamentali, quam insinuat S. Thomas loco relato ex 1. sent. Deus per voluntatem antecedentem ordinat omnes homines in finem salutis: *hujus enim voluntatis effectus, est ipse ordo in finem salutis,* inquit S. Doctor ibidem: Ergo per illam præparat hominibus auxilia ad salutem sufficientia. Consequentiã patet, cum enim finis non sit consequibilis nisi per media, implicat homines, per voluntatem antecedentem sufficienter ordinari in finem salutis, nisi per talem voluntatem, media & auxilia ad salutem sufficientia præparentur.

Confirmatur: Velle finem sine mediis, est velle

HH h ij

- aliquid impossibile: unde si Deus per voluntatem antecedentem vellet omnes homines salvos fieri, & illos in finem salutis ordinare, & tamen de mediis, & auxiliis ad eam consequendam sufficientibus, illis non provideret, talis voluntas esset de re omnino impossibili: quod est absurdum, & divinæ sapientiæ injuriosum.
105. Confirmant amplius: Per voluntatem antecedentem salus hominum, etiam reprobatorum, fit non solum possibilis, sed etiam aliquo modo futura (inchoativè scilicet & incompletè) ut articulo 3. declaravimus; quia divina voluntas non fertur, etiam per actum simplicis complacentiæ, ad res ut sunt in statu mera possibilitatis, ut supra ostensum est: At salus reprobatorum non potest esse incompletè & inchoativè futura, seclusis auxiliis sufficientibus, ut constat ex dictis articulo præcedenti: Ergo per voluntatem antecedentem præparantur media & auxilia ad salutem sufficientia.
106. Ex his confutata manet responsio & doctrina Jansenij, asserentis Deum per voluntatem antecedentem, præparasse quidem hominibus auxilia ad salutem sufficientia, in statu innocentia; non tamen in statu naturæ lapsæ, in quo privantur hujusmodi auxiliis, in pœnam peccati originalis. Ut enim supra ostendimus, homines in statu naturæ lapsæ, non minus sunt elevati ad ordinem & finem supernaturalem, quam in statu innocentia: unde si talis elevatio & ordinatio, sine auxiliis sufficientibus stare non possit, manifestum est per voluntatem antecedentem præparari auxilia sufficientia, non solum pro statu innocentia, sed etiam pro statu naturæ lapsæ.
107. Præterea, Christus Dominus prædestinatus est universalis Redemptor, prævisio peccato originali, ut supra ostendimus: Ergo post tale peccatum, fuit in Deo voluntas salvandi omnes homines, & illis præparandi media & auxilia ad salutem sufficientia.
108. Tertiò, Si quando D. Thomas, dicit, quòd *Deus paratus est omnibus dare gratiam, vult enim omnes homines salvos fieri*, non loquere-
tur de hominibus prout nunc sunt, sed tantum de voluntate illos salvandi in obedientia Adæ innocentis, non dixisset, *Deus vult omnes homines salvos fieri, & paratus est omnibus dare gratiam*, sed voluit omnes homines salvos fieri, & paratus fuit gratiam illis dare: quia, ut supra arguebamus contra Jansenium, in præterito & non in præsentibus debet exprimi Dei voluntas, cum præterit tempus impletionis illius.
109. Deinde, Deus in statu naturæ lapsæ obligat homines ad præcepta supernaturalia; At secluso auxilio sufficienti, talis obligatio nequit subsistere, ut statim ostendimus: Ergo etiam in statu naturæ lapsæ, Deus per voluntatem antecedentem præparat hominibus auxilia sufficientia.
110. Probatur ergo ultimò conclusio aliâ ratione fundamentali. Eo ipso quòd Deus per voluntatem antecedentem ordinat homines ad salutem, & finem supernaturalem, eos obligat ad observanda præcepta supernaturalia, quæ sunt media ad ejus consecutionem necessaria: juxta illud Christi, *si vis ad vitam ingredi, serva mandata*: Sed non potest homo, sine auxiliis sufficientibus obligari ad observantiam præceptorum supernaturalium: Ergo Deus per voluntatem antecedentem præparat hominibus auxilia sufficientia. Major patet, Minor probatur. Homo non potest obligari ad impossibile: Sed observantia præceptorum supernaturalium, sine auxilio supernatu-
rali, falem sufficienti, impossibilis est: Ergo secluso tali auxilio, ad illam obligari nequit. Major constat ex Tridentino sess. 6. cap. 11. ubi dicitur, quòd *Deus impossibilia non jubet*; & ex Augustino de natura & gratia cap. 69. dicente, *Firmissime creditur, Deum justum & bonum impossibilia non potuisse præcipere*. Et serm. 191. de tempore: *Execratur eorum blasphemiam qui dicunt impossibile aliquid à Deo esse præceptum*; & serm. 6. *Nec impossibile aliquid potuit imperare qui justus est, nec damnaturus est hominem pro eo quod non potuit vitare, qui pius est*. Idem docet D. Thomas in 2. dist. 28. qu. 1. art. 3. his verbis: *Deus non est magis crudelis quam homo: sed homini imputatur in crudelitatem, si obligeat aliquem per præceptum ad id quod implere non potest: ergo hoc de Deo nullo modo est estimandum*.
- Minor etiam non est minus certa: Cum enim homo ex solis viribus liberi arbitrij, non possit elicere actus supernaturales, ut in pluribus Conciliis contra Pelagianos definitum est, observantia præceptorum supernaturalium, sine auxilio gratiæ, non minus est homini impossibilis, quam impossibile est aquilæ volare sine alis, vel equo currere sine pedibus.
- Hoc argumentum maximè torquet Jansenium, unde ut ab illo se expediat, in omne latus vertit, & varias adhibet responsiones. In primis dicit, præcepta supernaturalia impleri posse sine auxilio sufficienti, à Scholasticis, inquit, ex principiis Philosophiæ petito; à justo quidem, per gratiam & charitatem; à fidei, per fidem; & ab infidei, per liberum arbitrium, ratione cujus est capax recipiendi à Deo gratiam, & dona supernaturalia.
- Sed contra: Habitus gratiæ & charitatis, ut docet D. Thomas 1. 2. quæst. 109. art. 9. non habent rationem auxilij plenè sufficientis ad evitanda peccata, & observanda præcepta supernaturalia; quia cum illi habitus imperfectè participentur ab homine viatore, neque sint hic in suo statu perfectò & connaturali; non possunt perfectè operari, nec reddere hominem completè potentem ad actus supernaturales eliciendos, nisi auxilio actuali juventur. Sicut (inquit Augustinus) *oculus corporis, quamvis plenissimè sanus, non potest cernere, nisi candore lucis adjuvetur*. Item fides, cum sit in intellectu, non potest elevare voluntatem, & illam reddere intrinsecè potentem ad eliciendos actus supernaturales charitatis & contritionis: Ergo illa in peccatore fidei non potest habere rationem auxilij sufficientis ad observanda præcepta supernaturalia. Denique in infidei, omni habitu supernaturali destituito, sola capacitas & potentia obediencialis, quam habet ut elevetur à Deo ad opera supernaturalia, non potest habere rationem auxilij sufficientis ad observanda præcepta ordinis supernaturalis: alioquin etiam homo posset dici potens ad volandum, ad resuscitandos mortuos, & ad patranda alia opera miraculosa, quia potest à Deo recipere alas, & facultatem patrativam miraculorum, atque ad illa capacitatem, & potentiam obediencialem passivam habet.
- Respondet secundò Jansenius, quòd sicut occidens hominem cum ignorantia concomitante, non excusatur à peccato, quia ignorantia non est causa talis occisionis: ita etiam impotentia quæ est in homine, defectu auxilij sufficientis ad observanda præcepta, non excusat illum à peccato transgressionis, vel omissionis præcepti: quia ta-

III;

III;

De usu
tura &
gratia
cap. 26.

III;

lis impotentia non est antecedens, sed concomitans: non enim (inquit) ideò transgreditur præceptum, quia non potest illud observare, sed quia non vult: quod ex eo patet quòd nescit se non posse implere præceptum, imò putat se posse, & tamen non vult illud implere; & ita affectus est, ut etiam si posset, illud tamen observare nollet. Unde sicut si quis ignoraret januam domus esse clausam; ac proinde se non posse ire in Ecclesiam, vellet tamen in eam non ire, cum utget præceptum audiendi Missam; peccaret, licet non posset Ecclesiam ingredi, quia talis impotentia se haberet merè concomitantè & per accidens, & non influeret in talem volitionem. Ita similiter, quamvis homo, defectu auxilij sufficientis, sit impotens ad observandum præceptum, peccat tamen illud non observando; quia talis impotentia non est antecedens, nec influit in talem transgressionem, sed se habet merè concomitantè & per accidens.

114. Verùm hæc responsio est magis subtilis quam solida: licet enim verum sit, impotentiam concomitantem quæ se tenet ex parte potentiae executivæ, non excusare à peccato, ut patet in exemplo adducto; id tamen non potest dici de impotentia quæ se tenet ex parte voluntatis, quæ nunquam ita est concomitans, quin etiam sit antecedens. Ratio est, quia impotentia voluntatis, unde quaque proveniat, impedit libertatem, ad quam requiritur potentia proxima & completa ad operandum: defectus autem libertatis excusat à peccato. Unde patet discrimen, quod inter illum qui ignorans januam esse clausam, non vult ire in Ecclesiam, & eum qui defectu auxilij sufficientis non observat præceptum, reperitur: primus enim peccat, quamvis sit impotens ad audiendam Missam; quia licet non possit illam audire, adhuc tamen remanet liber, & potest habere voluntatem illam audiendi, si non adesset illud impedimentum quod ignorat. Secundus verò, defectu auxilij sufficientis, non solum non potest observare præceptum, sed nec etiam velle illud observare, cum non solum non requiratur auxilium supernaturale, ut homo de facto observet præcepta supernaturalia, sed etiam ut ea observare velit: eò quòd talis volitio, utpote habens objectum supernaturale, non minus sit supernaturalis, quam ipsa præcepti observantia.

115. Respondet tertio Jansenius, quòd licet homo in statu naturæ lapsæ, defectu auxilij sufficientis, sit impotens ad observanda præcepta supernaturalia, non excusatur tamen à peccato transgressionis, vel omissionis præcepti; quia talis impotentia, & carentia auxilij sufficientis, oritur ex culpa præcedenti, scilicet ex peccato originali, cuius intuitu Deus denegat hominibus in statu naturæ lapsæ, auxilium illud sufficiens quod Adamo contulerat in statu innocentiae. Quare sicut ille Sacerdos qui projiciendo breviarium in mare, se redderet impotentem ad recitandum officium, non excusaretur à culpa; ita nec homines in statu naturæ lapsæ, à peccato excusantur, quamvis sint impotentes ad observanda præcepta, quia talem impotentiam contraxerunt peccando in Adamo, in quo tanquam in capite voluntates omnium hominum continebantur.

116. Sed contra primò: Homines non semper peccant in eo quod vitare non possunt, etiam si talis impotentia ex peccato præcedenti proveniat, ut docet S. Thomas 3. contra Gentes cap. 159. & patet in eo, qui ob suam culpam incidit in morbum, ex quo sit impotens ad jejunandum, vel audien-

Tom. I.

A dam Missam: talis enim, ut communiter docent Theologi, non peccat non jejunando, vel non audiendo Missam; etsi factus sit impotens ex peccato præcedenti: Ergo similiter, si homines essent impotentes ad implenda præcepta supernaturalia, & carerent auxiliis sufficientibus ad illa observanda, non peccarent ea transgrediendo, vel omittendo, quamvis talis impotentia, & carentia auxiliorum, proveniret ex peccato Adami, & esset voluntaria in capite. Sicut nec peccant in motibus primò primis, provenientibus ex rebellionè appetitûs, & morbo concupiscentiæ, relicto ex peccato originali, & culpa primi parentis, quia tales motus inordinatos impedire non possunt.

B Secundo, Quamvis daretur ex hac responsione, aliquo modo salvari inexcusabilitatem peccatorum, non salvatur tamen possibilitas præceptorum supernaturalium in statu naturæ lapsæ: hæc enim, ut supra ostendimus, secluso auxilio sufficienti, non potest subsistere: Atqui in statu naturæ lapsæ salvari debet non solum inexcusabilitas peccatorum, sed etiam possibilitas præceptorum supernaturalium, ut constet ex definitione Tridentini supra relata, & ex nova Constitutione Innocentij X. Ergo non valet talis responsio.

C Tertio, Deus in nova lege quædam imposuit præcepta de novo omnibus hominibus: esset autem valde durum, quòd ad nova obligaret, & vires ad ea adimplenda sufficientes non tribueret: hoc enim esset iniicere de novo laqueos animabus, novas & inevitabiles occasiones peccandi præbendo; cum lex, sine spiritu gratiæ vivificante, sit littera occidens, ut fuscè profequitur Augustinus in libro de spiritu & littera.

D Respondet ultimo Jansenius, duplicem posse dari in homine impotentiam. Unam quæ provenit ex defectu alicujus quod non potest, quantumlibet magna voluntate, hoc est quantumlibet fortiter volendo, suppleri. In his angustiis ille est, qui v. g. amisit breviarium; non potest enim defectu illius, licet ardentè velit, horas canonicas recitare; & talis impotentia, inquit, non adimplentem præcepta excusat, quia ob eam, vel extinguitur præceptum, vel ejus ommissio non imputatur. Altera impotentia est, quæ ex defectu ipsius voluntatis, seu volitionis oritur, quæ si adesset, quanta esse debet, facillimè præceptum impleretur; & hæc impotentia faciendi, nullo modo excusat eum qui non implet quod præcipitur, quia posset implere si vellet. Cum ergo homines in statu naturæ lapsæ, hoc secundo modo sint impotentes ad observanda præcepta supernaturalia, & possent ea implere, si vellet, eorum transgressio, vel ommissio, illis imputatur in culpam.

E Sed contra: Quando dicitur, quòd homo in statu naturæ lapsæ posset implere præcepta, si vellet: vel hoc intelligitur de voluntate inefficaci & conditionata, quæ velleitas appellatur: vel de voluntate absoluta & efficaci, quæ est voluntas simpliciter & propriè dicta: Primum non potest dici, quia voluntas inefficax & conditionata fertur etiam ad impossibilia. Si verò secundum affirmetur, recurrit difficultas principalis argumenti, quia homo in statu naturæ lapsæ, sine auxilio gratiæ, tam est impotens ad habendam volitionem absolutam & efficacem diligendi Deum super omnia, quam ad ipsum actum dilectionis supernaturalis eliciendum. Unde sicut ridiculum esset dicere quòd homo volaret, aut mortuos suscitaret, si vellet: ita non minus videtur absurdum asserere, quòd homo destitutus omni auxilio supernatura-

HH h iij

li, si vellet, diligeret Deum super omnia: ille enim sine auxilio gratiæ, non minus impotens est ad diligendum Deum dilectione supernaturali, quam columba sine alis est impotens ad volandum. Quare Propheta, pennas illas spirituales ad volandum, id est auxilia supernaturalia ad diligendum Deum, ab ipso postulabat, quando dicebat: *Quis dabit mihi pennas sicut columba, & volabo, & requiescam?* Adde quod, in ordine rerum bene composito, potentia ad volitionem præsupponi debet, non verò volitio ad potentiam: prius enim est quod possimus aliquid præstare, quam quod velimus illud efficere, alioquin vellemus impossibilia.

121. Non est etiam omittendum, quod D. Augustinus hanc responsionem in Pelagianis sæpè impugnare videtur, præsertim libro 2. de peccatorum meritis cap. 3. ubi loquens de Pelagianis sic ait: *Acutè sibi videntur dicere (quasi nostrum hoc vultus ignoret) quod si nolimus non peccamus, nec præciperet Deus homini, quod esset humane impossibile voluntati.* Et libro de gestis Pelagij cap. 6. ait: *Posse hominem si velit esse sine peccato &c. & Dei mandata custodire: hanc enim possibilitatem Deus dedit illi, cum adiutorio Dei, & gratia.* Ex quo intelliges, quod quando idem Augustinus aliis in locis dicit, quod homo faceret Dei mandata, si vellet: per *ly si vellet*, non excludit, sed potius includit ipsum auxilium gratiæ, tam sufficientis quod dat possibilitatem volendi & operandi, quam efficacis, quod ipsam determinationem voluntatis ad volendum & operandum inspirat & operatur in nobis.

§. II.

Solvuntur argumenta cujusdam Doctoris Sorbonici.

Contra nostram conclusionem plura objicit Antonius Arnaldus, Doctor Sorbonicus, seu Author opusculi cui titulus est, *Vindicia S. Thomæ*, sect. 3. art. 5. quæ breviter hic referemus, ac refellemus.

122. Arguit primò in hunc modum. Voluntas Dei antecedens de salute omnium hominum, secundum D. Thomam, nihil est aliud quam velleitas quædam, quæ solum naturam humanam secundum generalem rationem naturæ, & ut à Deo ad salutem condita est, respicit: Atqui voluntas per quam Deus hominibus in statu naturæ corruptæ media necessaria ad salutem præparat & confert, & gratias aliquas dare decernit, non est illa voluntas, per quam Deus naturam humanam generaliter in se, & ut est à Deo condita, respicit; sed est voluntas per quam Deus respicit homines in particulari ut sunt in seipsis, secundum conditiones quæ illos circumstant: Ergo Deus per voluntatem antecedentem, nulla hominibus in hoc statu ad salutem media præparat, & nullas eis gratias dare decernit, nihilque penitus circa eorum salutem operatur.

123. Secundo, Per eam solum voluntatem Deus operatur in hominibus quæ ad eorum salutem conducunt, per quam illa simpliciter vult: Atqui Deus per voluntatem antecedentem nihil vult simpliciter eorum quæ ad hominum salutem conducunt; quia Deus ea quæ vult per voluntatem antecedentem, non vult simpliciter, sed solum secundum quid; & circa illa habet solam velleitatem, non verò absolutam voluntatem, ut ait S. Thomas: Ergo Deus per voluntatem antecedentem nihil

A operatur eorum quæ ad hominum salutem conducunt, ac proinde per illam nullam gratiam confert vel præparat.

Confirmatur ex D. Thoma in 1. dist. 47. quæst. 1. art. 2. ubi docet quod operatio non respondet voluntati antecedenti, sed consequenti: Ergo ex D. Thoma, Deus nihil operatur, nisi ex voluntate consequenti, ac proinde per illam tantum, non verò per voluntatem antecedentem, confert auxilia gratiæ.

125. Tertiò, Idem S. Doctor comparat voluntatem Dei antecedentem circa hominum salutem, voluntati judicis, qui simpliciter vult homicidam suspendi, sed secundum quid vellet eum vivere, scilicet inquantum homo est. Sicut ergo judex ex hac voluntate quæ vellet homicidam vivere, nulla ei media præparat, quibus capitis pœnam evadere possit; ita Deus ex voluntate quæ vult omnes homines salvari, inquantum ex parte sua dedit eis naturam ad beatitudinem ordinatam, nulla eis media præparat; nullasque gratias decernit, quibus salutem consequi possint.

Denique, Illa voluntas antecedens completur non solum adultos, sed etiam parvulos in utero materno sine baptismo decedentes: Sed pro illis nulla dantur media vel remedia ad salutem sufficientiam, cum baptismus qui in nova lege est unicum medium institutum à Christo pro salute parvulorum, non possit illis applicari; quia in tali statu non possunt subijci operationi Ministrorum Ecclesiæ, ut supra cum D. Thoma annotavimus: Ergo per voluntatem antecedentem non dantur omnibus media, seu auxilia, ad salutem sufficientiam.

127. Ad primum respondeo negando Majorem: quando enim D. Thomas docet quod voluntas antecedens est illa quæ respicit naturam humanam, secundum rationem generalem naturæ, non intendit quod respiciat illam ut sic, & ut præcisam ab omnibus singularibus, ut olim concipiebatur à Platone; quia natura humana, sub tali statu & præcisione, nullum actum divinæ voluntatis terminare potest: ut sic enim præcisam, est in statu meræ possibilitatis: Deus autem merè possibilis non vult, nec amat, etiam per amorem simplicis complacentiæ, ut supra ostendimus. Voluntas ergo antecedens dicitur respicere naturam humanam secundum se, & secundum rationem generalem naturæ, quatenus respicit omnes homines in individuo, & in particulari, ut conveniunt & communicant in eadem natura ad salutem condita, & ad finem supernaturalem elevata: unde cum talis elevatio sine auxilijs sufficientibus subsistere nequeat (ut supra ostendimus) per voluntatem antecedentem Deus præparat omnibus hominibus auxilia ad salutem sufficientiam.

128. Ad secundum, concessa Majori, distingo Minorem: Per voluntatem antecedentem, Deus nihil vult simpliciter eorum quæ ad hominum salutem conducunt, efficaciter; concedo: ineffaciter, nego. Similiter distingo Consequens: Ergo per voluntatem antecedentem nihil operatur eorum quæ ad hominum salutem conducunt efficaciter, concedo: ineffaciter, nego. Itaque licet media ad salutem efficaciter conducentia, Deus velit & præparet per voluntatem consequentem, & per prædestinationem, quæ est specialis providentia ordinis supernaturalis, & definitur ab Augustino, *preparatio beneficiorum quibus certissimè liberantur quicumque liberantur*: media tamen & auxilia, quibus homo sufficienter ad vitam æternam pro-